

MEMO

Komitee/töögrupi nimi:	Põhjamaade ja Baltimaade Mesindusnõukogu PBMN (NBBC) aastakonverents Eestis Tartus.
Adressaadid:	Eesti Mesinike Liit, lähetuskäskkiri nr. 4-11 kokkuvõtte-aruanne
Aruande koostaja:	Martin Rebane, EML juhatuse liige
Kuupäev:	04.02-06.02.2011
Lehekülgede arv:	3

Viibisin 4. veebruarist 2011 kuni 6. veebruarini 2011 Eesti Mesinike Liidu esindajana Tartus Dorpati konverentsikeskuses toimunud Põhja- ja Baltimaade mesindusnõukogu iga-aastasel mesinduskonverentsil.

Konverentsil osales delegaate kõigist Skandinaavia- ja Baltimaadest: Lätist, Leedust, Norrast, Soomest, Rootsist ja Taanist. Vahetasime informatsiooni riikide mesinduse olukorrast, uutest teadusuuringute suundadest ning mesindussektori rahastamisvõimalustest erinevates riikides.

Eesti mesindussektori arendamisel pakkus erilist huvi Lätimaa Looduse Fondi kogemus kanarbikuväljade taastamisel. Nimelt on kanarbik ka Eestis üks kõige hinnatumaid meetaimi. Kanarbikumesi on aga raskesti kogutav ja töödeldav ning tihti esineb ikaldusaastaid. Samas on just kanarbikumeel suurim turupotentsiaal nii siseturu kui ekspordi mõttes. Lisaks vananenud tehnoloogiale ning suurele töömahukusele on probleemiks aga ka järjest rohkem vananevad ning hääbuvad kanarbikuväljad. Mesinikele tähendab see väiksemaid meesaake ning rohkem ikaldusaastaid, sest vana kanarbiku nektarieritusvõime on tunduvalt väiksem noore ja elujõulise kanarbikutaimi omast. Looduse seisukohast on kanarbikuväli aga koduks mitmetele maaspesitsevatele lindudele ning rabataimedele. Kui kanarbikuväli hääbub, siis hävivad ka nende elupaigad ning fauna ja floora mitmekesisus väheneb. Kanarbikuvälja vananedes kasvavad sealt läbi männid, seejärel kased ja lõpuks hakkavad väljaäretest, puude ümbert ja kraavipervedelt kanda kinnitama ka mitmed kõrrelised, mis vana kanarbikutaimi lõplikult hävitavad.

Läti kogemuste põhjal on siin võimalik koostöö looduskaitsektori ning mesinike vahel, sest mõlemad on huvitatud kanarbikuväljade säilimisest. Looduslikul teel toimub kanarbikuväljade

uutmine eelkõige metsapõlengute kaudu, kuid kuna tänapäeval saadakse enamik metsapõlenguid üsna kiiresti kontrolli alla, pole ei Lätis ega ka Eestis toimunud märkimisväärset kanarbikuväljade uuenemist. Lätis on nüüd LLFi ja Mesinike Liidu koostöös hakatud kanarbikuvälju kunstlikult uuendama nii niitmise kui kontrollitud põlengute kaudu. Selle-alane kogemuste vahetamine tekitas mõtte arutada selle plaani teostatavust ka Eestis.

Teine tähtis suund oli erinevate riikide mesindussektori rahastamine ja selle erinevad tahud. Kuna kõik osalejad peale Norra kuuluvad Euroopa Liitu, siis tekkis ka hea võrdlusmoment. Näiteks Rootsis lubatakse EL kaasabil finantseeritud trükiseid müüa tasu eest - nii kogub kohalik mesindusorganisatsioon raha ka omakulude katteks. Pealegi on kõigi trükiste finantseerimisel alati sees väike hälve. Kui EL vahenditest saab katta peamiselt trükikulud ja mõningad toimetamise kulud, siis tegelikkuses on iga trükise avaldamisel tarvis arvestada ka kontorikuludega, sh telefoni- ja sõidukulud, mida EL vahenditest ei kaeta. Seega imestasid Skandinaavia kolleegid tõsiselt, et Eestis nõutakse kõigi EL poolt finantseeritud trükiste tasuta jagamist ja mina omakorda nõustusin, et nende müümine mõistliku tasu eest ei halvenda kuidagi kättesaadavust, aga lubab oluliselt täiendavalt tekkivate ressursside toel parandada trükise kvaliteeti. Mõistlikuks peeti, et EL poolt finantseeritava trükise hind oleks ligikaudu arvutatav järgmise valemiga:

„tegelikud kulud, sh mesindusorganisatsiooni üldkulumäär – EL toetused = müügihind“.

Minu kolmandaks põhitegevuseks oli informatsiooni jagamine Eesti meeturu kohta, seda nii Eesti mesinikele kui ka väliskülalistele. Tutvustasin Eesti meeturu arenguid aastatel 2000 – 2010 kahe ettekandega, vastavalt eesti ja inglise keeles. Soomlased olid väga üllatunud, milline on meetarbimise seis Eestis, mis uuringu järgi on 1,8 kg ühe leibkonnaliikme kohta. Lätis on vastav number 1,2 kg. Muidugi peab arvestama ka sellega, et kuigi taolised uuringud on representatiivsed elanikkonna üldnäitajate suhtes (sugu, vanus, rahvus, elukoht), siis uuringus ei kontrollita representatiivsust leibkonna suuruse kohta. Seega kui peaks juhtuma, et leibkonna suuruste lõikes erineb valim tugevasti keskmisest leibkonna suurusest, võib number olla mõnevõrra moonutatud. Samas ei ole mulle teada ühtki tõsist põhjust, mistõttu peaks kahtlustama olulist moonutatust. Pigem on seni nii Eestis kui teistes riikides tarbimist mõõdetud vaid ametliku statistika järgi, mis ignoreerib käest-kätte müüki ning sugulastele jagatud ja oma pere poolt tarbitud mett. Eesti uuringud on aga, vastupidi, käsitletud kogu meetarbimist, mitte vaid teatud kaubanduskanalite vahendusel müüdüd mett.

Andsin uuringute põhjal soovitusi ka mee turustamisvõimaluste leidmiseks. Arvatavasti üks suurim turulaiendamise valdkond on muulaste, eelkõige vene rahvusest inimeste hulgas. Nende meetarbimine on väiksem kui eestlastel peamiselt seetõttu, et neil puuduvad otsekontaktid mesinikega. Kui eestlastest 54% oli hiljuti mett ostnud otse mesinikult, siis muulaste hulgas vaid 43%. Seetõttu on paljude teiste rahvuste jaoks kõige lähedam kontakt mesinikuga kas turgudel, meepäevadel või laatadel, kust ostetakse keskmiselt rohkem mett kui eestlaste hulgas. Muulased on seni ka suurimad importmee tarvitajad, sest nad ostavad võrreldes eestlastega rohkem mett kaubandusvõrgust, kus importmesi on paremini esindatud kui muudes müügikanalites. Seda annaks muuta, kui Eesti mesinikel tekiks rohkem otsekontakte venekeelse tarbijaga. Loomulikult tuleb selleks ületada keelebarjäär, kuid kindlasti on tulemus seda väärt. Ka teiste riikide esindajad mainisid, et otsemüük mesinikult tarbijale on kõige parem lahendus mõlemale poolele, sest mesinik teeb kõige väiksemaid kulutusi ning tarbija saab mee kõige soodsamalt.

Lähetuse tulemusi plaanin täpsemalt tutvustada ka mesindus.ee portaali vahendusel.